

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
พุทธศักราช 2559

โดยที่เป็นการสมควร เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 (2) แห่งพระราชบัญญัติอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 สภามหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2559 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช 2559”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 บรรดา กฎ ระเบียบ คำสั่งหรือประกาศอื่นใดที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ขัดหรือแย้ง กับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย”	หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
“สภามหาวิทยาลัย”	หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
“อธิการบดี”	หมายถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
“คณบดี”	หมายถึง คณบดีแต่ละคณะที่มีการจัดการเรียนการสอน

ระดับบัณฑิตศึกษา

“คณะ”	หมายถึง คณะที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
“บัณฑิตศึกษา”	หมายถึง การศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี
“ฝ่ายบัณฑิตศึกษา	

สำนักวิชาการ” หมายถึง ฝ่ายที่ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับหลักสูตร บัณฑิตศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัย และทำหน้าที่บริหารการศึกษา การออก ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ การสอบวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ การแต่งตั้งกรรมการสอบ การเสนอรายชื่อ

ผู้สำเร็จการศึกษาและการให้บริการการศึกษาด้านต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการประกันคุณภาพของหลักสูตร

“คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา” หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอธิการบดี ประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นประธาน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นรองประธาน คณบดี ผู้อำนวยการหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักวิชาการ เป็นกรรมการ และเลขานุการ ทำหน้าที่กำกับควบคุมมาตรฐาน และการดำเนินงานการจัดการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ระดับบัณฑิตศึกษาที่สำนักวิชาการรับผิดชอบ ทั้งนี้ อาจมีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

“คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ” หมายถึง คณะกรรมการที่อธิการบดีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำการบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยและผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เป็นกรรมการ เลขานุการคณะเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ อาจมีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

“คณะกรรมการบริหารหลักสูตร” หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอธิการบดี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ เป็นกรรมการ อาจารย์ประจำหลักสูตรนั้นๆ เป็นกรรมการ เลขานุการคณะเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลและรับผิดชอบการดำเนินงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ อาจมีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

“ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา” หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอธิการบดีให้รับผิดชอบการดำเนินงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอน

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถจนเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ๆ อาจเป็นบุคคลภายในมหาวิทยาลัยหรือภายนอกมหาวิทยาลัยก็ได้

“สาขาวิชา” หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยที่สังกัดอยู่ในสาขาวิชาใด หรือคณะใดคณะหนึ่ง

ข้อ 5 ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้และมีอำนาจออกประกาศหรือ คำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ กรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้อธิการบดีวินิจฉัยสั่งการ และให้เป็นที่สุด

หมวด 1

ระบบการจัดการศึกษา

ข้อ 6 การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 สำนักวิชาการเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับคณะต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะ เพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

6.2 คณะสามารถจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับคณะหรือบัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 7 การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตในระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 มีระยะเวลาแต่ละภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ คณะหรือหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาใดที่จัดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาต้องไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ การจัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาค คือ ภาคปกติและภาคสมทบ

ข้อ 8 “หน่วยกิต” หมายถึง หน่วยที่แสดงปริมาณการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

8.1 รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาคให้นับเป็น 1 หน่วยกิต

8.2 รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาคให้นับเป็น 1 หน่วยกิต

8.3 รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาคให้นับเป็น 1 หน่วยกิต

8.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาคให้นับเป็น 1 หน่วยกิต

8.5 การศึกษาค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาคให้นับเป็น 1 หน่วยกิต

หมวด 2

หลักสูตรการศึกษา

ข้อ 9 หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาแบ่งเป็น 4 ระดับ มีโครงสร้าง ดังนี้

9.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

9.2 หลักสูตรปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยจัดการศึกษาเป็น 2 แผน ดังนี้

9.2.1 แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมี 2 แบบ คือ

9.2.1.1 แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 36

หน่วยกิต และหลักสูตรอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มเติมได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด ทั้งนี้จะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

9.2.1.2 แบบ ก 2 ประกอบด้วย หน่วยกิตรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

9.2.2 แผน ข เป็นการศึกษาที่เน้นการเรียนรายวิชาโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ให้มีการศึกษาค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต หรือสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

9.3 หลักสูตรปริญญาเอกเน้นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ ดังนี้

9.3.1 แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มเติมได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

9.3.1.1 แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

9.3.1.2 แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 1.1 และ แบบ 1.2 จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

9.3.2 แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

9.3.2.1 แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

9.3.2.2 แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

ข้อ 10 ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากำหนด ดังนี้

10.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงให้ใช้ระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 1 ปีการศึกษาแต่ไม่เกิน 3 ปีการศึกษา

10.2 หลักสูตรปริญญาโทให้ใช้ระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1.5 ปีการศึกษา แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

10.3 หลักสูตรปริญญาเอกให้ใช้ระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา ดังนี้

10.3.1 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แล้วเข้าศึกษาต่อ ใช้ระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรอย่างน้อย 3 ปีการศึกษาแต่ไม่เกิน 8 ปีการศึกษา

10.3.2 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทใช้ระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรอย่างน้อย 3 ปีการศึกษาแต่ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

10.4 การต่อระยะเวลาการศึกษาสามารถต่อได้ครั้งละ 1 ปีการศึกษา แต่ไม่เกินระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่หมดระยะเวลาการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการหลักสูตร ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณบดี โดยการอนุมัติของอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย

หมวด 3

คณาจารย์บัณฑิตศึกษา

ข้อ 11 คณาจารย์บัณฑิตศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา สอน สอบและหรือควบคุมการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือโครงการของนักศึกษาตลอดจนรักษามาตรฐานทางวิชาการ

11.1 คณาจารย์บัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์พิเศษ

11.1.1 อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในมหาวิทยาลัย ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

สำหรับอาจารย์ประจำที่มหาวิทยาลัยรับเข้าใหม่ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถ ภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐาน ความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

11.1.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์ กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถ เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมี คุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

11.1.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การ ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอด ระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกัน ไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน

11.1.4 อาจารย์พิเศษ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

11.2 หลักสูตรที่เปิดสอนต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตาม หลักสูตรนั้นไม่น้อยกว่า 5 คน โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

11.2.1 ในกรณีที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้อาจารย์ประจำผู้ใดเป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งแล้ว มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้อาจารย์ประจำผู้นั้นเป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรที่เป็นหลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary Curriculum) ได้อีก 1 หลักสูตร โดยต้องเป็น หลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว

11.2.2 ในกรณีที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้อาจารย์ประจำผู้ใดผู้หนึ่งเป็นอาจารย์ ประจำหลักสูตรระดับปริญญาโท หรือ ปริญญาเอก หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งแล้ว มหาวิทยาลัยอาจ กำหนดให้อาจารย์ประจำผู้นั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับปริญญาเอกหรือปริญญาโท ในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันได้อีก 1 หลักสูตร

11.3 อาจารย์ของแต่ละหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้

11.3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

11.3.1.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมี ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการ เผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

11.3.1.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 5 คน มีคุณวุฒิ ปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางมหาวิทยาลัย ต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้น ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณาเป็นรายกรณี

11.3.1.3 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชา ที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณา แต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

ในกรณีของอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมี คุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 ปี ทั้งนี้อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำ เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมี คุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

11.3.2 หลักสูตรปริญญาโท

11.3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมี ผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการ เผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

11.3.2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิ ปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางมหาวิทยาลัยต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้น ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

11.3.2.3 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ มี 2 ประเภท ดังนี้

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและสารนิพนธ์ ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัตินี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

11.3.2.4 อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ทั้งนี้ ปรินญากรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัตินี้ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

11.3.2.5 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา

โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

11.3.3 หลักสูตรปริญญาเอก

11.3.3.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

11.3.3.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางมหาวิทยาลัยต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

11.3.3.3 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มี 2 ประเภท ดังนี้

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

11.3.3.4 อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย รวมแล้วไม่น้อยกว่า 5 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

11.3.3.5 อาจารย์ผู้สอนต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน และมีผลงานทางวิชาการ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีซ้อนหลัง

ในกรณีรายวิชาที่สอนไม่ใช่วิชาในสาขาวิชาของหลักสูตร อนุมัติให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนได้

ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

11.4 มหาวิทยาลัยต้องเปิดเผยข้อมูลรายชื่อและคุณวุฒิของอาจารย์ในแต่ละหลักสูตรทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษในแต่ละภาคการศึกษา

11.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร

11.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักต้องเป็นบุคลากรประจำในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมนั้น อาจเป็นบุคลากรประจำในมหาวิทยาลัยหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์หรืออาจารย์ผู้สอนที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอกหรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไปโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และต้องแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย

สำหรับผู้ได้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ (ประเภทวิชาการ) และศาสตราจารย์พิเศษ ให้ประเมินผลงานทางวิชาการเทียบเคียงได้ ถ้ามีผลงานของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นที่เทียบเคียงและยอมรับให้เทียบเท่ากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา

ข้อ 12 ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

12.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน 5 คน ต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน 10 คนต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ และมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยพิจารณา แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 15 คนต่อภาคการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษามากกว่า 15 คน ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรายกรณี

12.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาระดับปริญญาโทได้ไม่เกิน 15 คน

หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน แต่ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่เกิน 15 คน ต่อภาคการศึกษา

12.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย

ข้อ 13 คณะกรรมการสอบประมวลความรู้ ให้ผู้อำนวยการหลักสูตรเสนอต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย เพื่อแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒินอกจำนวน 1 คน เป็นกรรมการ โดยให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการดำเนินการสอบและประเมินผลการสอบ ผลการสอบผ่านให้ถือมติเสียงข้างมากของกรรมการและส่งผลการสอบต่อสำนักงานวิชาการเพื่อทำการประกาศผลสอบภายใน 15 วัน หลังจากเสร็จสิ้นการสอบ

ข้อ 14 ให้ผู้อำนวยการหลักสูตรเสนอต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย เพื่อแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ทำหน้าที่ ประเมินคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอบมีความเหมาะสมและสามารถเรียนระดับปริญญาเอกจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้

หมวด 4

การรับเข้าเป็นนักศึกษาและสภาพนักศึกษา

ข้อ 15 คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

15.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

15.2 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโท หรือเทียบเท่า

15.3 ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

15.4 ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด

ข้อ 16 วิธีการรับสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

16.1 การรับสมัครเข้าเป็นนักศึกษาใช้วิธีการคัดเลือกตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยอาจมีการตรวจคุณสมบัติ การสอบคัดเลือกหรือการพิจารณาคัดเลือก ทั้งนี้การกำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการคัดเลือกให้เป็นไปตามข้อเสนอของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

16.2 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นเป็นนักศึกษาลงทะเบียนศึกษารายวิชาของมหาวิทยาลัยเพื่อนำหน่วยกิตไปกักรวมกับหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่ตนสังกัดได้ โดยต้องพิจารณาตามระเบียบของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเก็บเงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการหลักสูตรและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

16.3 คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาอาจพิจารณาอนุมัติให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ นักศึกษา (Audit) ลงทะเบียนศึกษารายวิชาโดยไม่คิดหน่วยกิตได้ แต่บุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 15 และต้องปฏิบัติตามข้อระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย รวมทั้งต้องชำระเงินตามระเบียบของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเก็บเงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา

16.4 นักศึกษาอาจลงทะเบียนศึกษารายวิชาของสถาบันอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับรองเพื่อนำหน่วยกิตมาเทียบหรือโอนในหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่ได้ โดยต้องดำเนินการ ดังนี้

16.4.1 นักศึกษาต้องยื่นคำร้องต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและคณบดี เพื่อพิจารณารายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น โดยแนบรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้รายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนศึกษานั้นต้องมีเนื้อหาเหมือนหรือใกล้เคียงกับรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสามในสี่

16.4.2 ในภาคการศึกษาใดมีนักศึกษาได้รับอนุมัติให้ไปลงทะเบียนศึกษารายวิชาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นโดยไม่ลงทะเบียนศึกษารายวิชาของมหาวิทยาลัยเลย นักศึกษาจะต้องดำเนินการรักษาสภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยด้วย มิฉะนั้นนักศึกษาจะพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

16.4.3 เมื่อสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่นักศึกษาลงทะเบียนศึกษารายวิชาได้ประมวผลการศึกษาเรียบร้อย ให้นักศึกษาแจ้งผลการศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งออกโดยสถาบันอุดมศึกษานั้น ต่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยโดยตรง

16.4.4 การลงทะเบียนศึกษารายวิชาของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นจะต้องเป็นไปตามระเบียบของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ด้วย

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาของมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนศึกษารายวิชาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นนั้น โดยไม่รวมการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ต้องไม่เกิน 1 ใน 3 ของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดในหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาในมหาวิทยาลัย

ข้อ 17 การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

- 17.1 ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษามีสภาพเป็นนักศึกษาต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแล้ว
- 17.2 ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาด้วยตนเอง โดยนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมารายงานตัวต่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยพร้อมชำระเงินตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 17.3 ผู้สมัครเป็นนักศึกษาที่ไม่มาขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนดถือว่าสละสิทธิ์ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุข้อยกเว้นให้มหาวิทยาลัยทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในวันที่กำหนดให้รายงานตัวและเมื่อได้รับอนุมัติแล้วจะต้องมารายงานตัวต่อมหาวิทยาลัยภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดให้มารายงานตัว
- 17.4 ผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าเป็นนักศึกษาในหลักสูตรใดและระบบการศึกษาใดต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในหลักสูตรหรือระบบการศึกษานั้น
- 17.5 ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาหลักสูตรใดเกินกว่าหนึ่งวิชาเอกหรือสาขาวิชาในระบบการศึกษานั้นในปีการศึกษาเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิการบดี แต่นักศึกษาที่ศึกษาวิชาเอกหรือสาขาวิชาหนึ่งในภาคปกติอาจขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาเข้าศึกษาวิชาเอกหรือสาขาวิชาอื่นในภาคสมทบได้

ข้อ 18 สภาพนักศึกษาและการเปลี่ยนสภาพนักศึกษา

- 18.1 สภาพการจัดการศึกษา นักศึกษาแบ่งเป็น 2 สภาพ ดังนี้
- 18.1.1 นักศึกษาภาคปกติ ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษา 2 ภาคการศึกษา (ระบบทวิภาค) คือ ภาคการศึกษาที่ 1 และ ภาคการศึกษาที่ 2 ทั้งนี้มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคการศึกษาฤดูร้อนด้วยตามแต่กรณี
- 18.1.2 นักศึกษาภาคสมทบ ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา โดยมีเวลาเรียนภาคค่ำหรือวันเสาร์-อาทิตย์
- 18.2 สภาพการรับเข้าศึกษา นักศึกษาจะมีสภาพใดสภาพหนึ่งต่อไปนี้
- 18.2.1 นักศึกษาสามัญ ได้แก่ ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกและขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาในหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับบัณฑิตศึกษา
- 18.2.2 นักศึกษาทดลองศึกษา ได้แก่ ผู้สมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าทดลองศึกษาในภาคการศึกษาแรกของปีการศึกษาตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นเฉพาะกาล
- 18.2.3 นักศึกษาร่วมศึกษา (Audit) ได้แก่ ผู้สมัครที่มหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาพิจารณาอนุมัติให้ลงทะเบียนศึกษารายวิชาตามข้อ 15.3

18.2.4 นักศึกษาปริญญาเอก (Doctoral Candidates) ได้แก่ นักศึกษาสามัญหลักสูตรปริญญาเอกที่สอบผ่านการวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) และได้รับอนุมัติจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว

18.3 การเปลี่ยนสภาพนักศึกษา

18.3.1 ในกรณีมีเหตุผลและความจำเป็น อธิการบดีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาอนุมัติให้นักศึกษาภาคปกติเปลี่ยนสภาพเป็นนักศึกษาภาคสมทบได้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ และชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนักศึกษาภาคสมทบ

18.3.2 นักศึกษาภาคสมทบ จะเปลี่ยนสภาพเป็นนักศึกษาภาคปกติไม่ได้

18.3.3 นักศึกษาทดลองศึกษาที่เข้าศึกษาในภาคการศึกษาแรกและสอบได้ค่าระดับคะแนน แต่ละรายวิชาไม่ต่ำกว่า B และค่าระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ให้เปลี่ยนสภาพเป็นนักศึกษาสามัญได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรก

ข้อ 19 การโอนหน่วยกิต/รายวิชา

19.1 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หลักสูตรปริญญาโท และหลักสูตรปริญญาเอก อาจขอโอนหน่วยกิต / รายวิชาในหลักสูตรระดับเดียวกันที่เคยศึกษามาแล้วจากสถาบันอุดมศึกษาใด ๆ ที่ทางราชการให้การรับรองโดยนับหน่วยกิต / รายวิชาที่ขอโอนเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรที่กำลังศึกษาได้โดยไม่ต้องเรียนรายวิชานั้นซ้ำอีก และจำนวนหน่วยกิต / รายวิชาที่ขอโอนต้องไม่เกิน 1 ใน 3 ของจำนวนหน่วยกิต / รายวิชาทั้งหมด หรือไม่เกินร้อยละ 40 ของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา ยกเว้นรายวิชาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ที่จะกระทำการเทียบโอนไม่ได้

19.2 ผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันสามารถเทียบโอนโดยการยกเว้นหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของหลักสูตรที่เข้าศึกษา

19.3 การโอนหน่วยกิต/รายวิชาต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการหลักสูตรที่รับโอนและได้รับอนุมัติจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย

ข้อ 20 การเปลี่ยนวิชาเอกหรือสาขาวิชา

20.1 นักศึกษาที่เข้าศึกษาวิชาเอกหรือสาขาวิชาใดถ้ามีความประสงค์จะเปลี่ยนวิชาเอกหรือสาขาวิชากระทำได้โดยการสอบคัดเลือกใหม่

20.2 ระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาที่เปลี่ยนวิชาเอกหรือสาขาวิชาให้นับตั้งแต่เริ่มต้นเข้าศึกษาวิชาเอกหรือสาขาวิชาใหม่

20.3 การโอนหน่วยกิตต่อรายวิชาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 21 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับโอนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่มีระดับและมาตรฐานเทียบเคียงกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยได้ตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนนักศึกษา

ข้อ 22 การเทียบโอนหน่วยกิตในรายวิชาวิทยานิพนธ์ให้เทียบเป็นจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรและระดับชั้นการศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยซึ่งรวมกันไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ให้ครบจำนวนหน่วยกิตจึงจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตร กรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้ผู้อำนวยการหลักสูตรพิจารณาเทียบโอนจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์เสนอความเห็นต่ออธิการบดี เพื่อพิจารณาสั่งการและการตัดสินของอธิการบดีให้เป็นที่สุด

หมวด 5

การลงทะเบียน

ข้อ 23 การลงทะเบียนเรียน

23.1 การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

23.1.1 กำหนดวันและวิธีการลงทะเบียนเรียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

23.1.2 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาจะสมบูรณ์ต่อเมื่อนักศึกษาได้ชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเก็บเงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาเรียบร้อยแล้ว ภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัย

23.1.3 ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในภาคการศึกษาใดต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เป็นจำนวนหน่วยกิตไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

23.1.4 นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัยจะไม่มีสิทธิ์เรียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย แต่ทั้งนี้ นักศึกษาต้องลงทะเบียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ภายใน 2 สัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 1 สัปดาห์แรกสำหรับภาคการศึกษาฤดูร้อน โดยนักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนล่าช้าตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

23.1.5 นักศึกษาต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการเลือกและหรือลงทะเบียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา หากรายวิชาในหลักสูตรมีข้อกำหนดว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน นักศึกษาต้องเรียนและสอบผ่านรายวิชาที่กำหนดไว้ก่อนจึงจะมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นได้

23.2 การลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ให้นักศึกษาดำเนินการได้เมื่อได้รับอนุมัติและหรือเสนอชื่อเรื่องต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและหรือต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแล้ว การสอบเพื่อพิจารณาโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ จะดำเนินการได้เมื่อนักศึกษาได้ลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์แล้วเท่านั้น

23.3 การลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา

22.3.1 ในการลงทะเบียนรายวิชา นักศึกษาต้องลงทะเบียนไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต และไม่เกิน 15 หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อน นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

กรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนภาคปกติน้อยกว่า 8 หน่วยกิต อาจกระทำได้ในกรณีที่รายวิชาที่เหลือตามหลักสูตรมีน้อยกว่า 8 หน่วยกิตและกรณีนักศึกษาลงทะเบียนมากกว่า 15 หน่วยกิตในภาคปกติสามารถกระทำได้เฉพาะในภาคเรียนสุดท้ายที่สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้สามารถลงทะเบียนเพิ่มได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของ หน่วยกิตปกติในภาคการศึกษานั้นๆ กรณีลงทะเบียนเรียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ต้องได้รับการอนุมัติจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย

22.3.2 ในการลงทะเบียนรายวิชาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ สามารถลงทะเบียนเรียนได้ภาคละไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ถ้าหากเป็นภาคการศึกษาสุดท้ายที่จบการศึกษา สามารถลงทะเบียนเรียนได้น้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ได้ โดยขออนุมัติจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย

23.4 ในกรณีที่มีความจำเป็นอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายอาจอนุมัติให้นักศึกษาภาคปกติลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่จัดสำหรับภาคสมทบได้ โดยการเสนอของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้นักศึกษาจะต้องชำระค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นเช่นเดียวกับนักศึกษาภาคสมทบ นักศึกษาภาคสมทบจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่จัดสำหรับนักศึกษาภาคปกติได้ โดยชำระค่าลงทะเบียนในอัตราของนักศึกษาภาคสมทบ

23.5 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาในระดับที่ต่ำกว่า โดยไม่นับหน่วยกิตและไม่นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ โดยชำระค่าลงทะเบียนเรียนไม่เกินครึ่งหนึ่งของค่าเล่าเรียนปกติ

23.6 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit) นักศึกษาจะลงทะเบียนได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น โดยต้องชำระค่าหน่วยกิตตามระดับของรายวิชาที่เรียนให้บันทึกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษในระเบียบ (Record) ตรงช่องผลการเรียนว่า “AUD” โดยไม่นับหน่วยกิต เฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้นเท่านั้น ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนต้องระบุลงในใบส่งผลการเรียนให้ชัดเจน

ข้อ 24 การขอลอนหรือการเพิ่มรายวิชาที่จะเรียนต้องกระทำภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 1 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน กรณีขอลอนรายวิชาที่ดำเนินการก่อนวันสอบปลายภาคการศึกษาวันแรกตามกำหนดของมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า 2 วันทำการจะได้รับการบันทึกผลการเรียนเป็น “W” ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและการอนุมัติจากผู้อำนวยการหลักสูตร

ข้อ 25 การขอคืนเงินค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชา

25.1 รายวิชาใดที่มหาวิทยาลัยประกาศงดการเรียนทั้งภาคการศึกษา นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นมีสิทธิขอคืนเงินค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาดังกล่าวได้เต็มจำนวน

25.2 หลังจากนักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียน ประจำภาคการศึกษาแล้วไม่มีสิทธิขอคืนเงินค่าเล่าเรียนในทุกกรณี

25.3 นักศึกษาที่ลาพักการเรียน หรือลาออกจากการเป็นนักศึกษา หลังจากลงทะเบียนเรียนไปแล้ว จะขอคืนค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่ได้ เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

25.3.1 เจ็บป่วยต้องรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์ โดยมีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน

25.3.2 มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย อุบัติเหตุ หรือฉุกเฉิน โดยได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากอธิการบดี

25.4 นักศึกษาที่มีหนี้สินกับมหาวิทยาลัยจะต้องชำระหนี้สินให้เสร็จสิ้นก่อนการลงทะเบียนเรียนครั้งต่อไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติผ่อนผันจากอธิการบดี

ข้อ 26 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ยังไม่เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ต้องลงทะเบียนชำระค่ารักษาสภาพนักศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดทุกภาคการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา การลงทะเบียนเพื่อรักษาสภาพนักศึกษาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในภาคการศึกษานั้น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา

ข้อ 27 การลาพักการเรียน

27.1 นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนต่อผู้อำนวยการหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาในกรณีต่อไปนี้

27.1.1 ได้รับทุนแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศหรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นควรสนับสนุน

27.1.2 ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหาร

27.1.3 เจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ หรือภัยอันตรายจนไม่สามารถเรียนได้ครบตามเวลาที่กำหนดในภาคการศึกษานั้น ตามใบสั่งของแพทย์ผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

27.1.4 ความจำเป็นส่วนตัวและได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

27.1.5 เหตุผลจำเป็นอื่นตามที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควร

27.2 การลาพักการเรียนให้อนุมัติได้ไม่เกิน 1 ภาคการศึกษา หากนักศึกษามีความจำเป็นจะขอลาพักการเรียนต่ออีกให้ยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่

27.3 ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมเข้าในระยะเวลาการศึกษาด้วย

27.4 ในระหว่างที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน นักศึกษาต้องชำระเงินค่ารักษาสภาพนักศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามระเบียบกำหนด

27.5 เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อผู้เรียนจะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อผู้อำนวยการหลักสูตร ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์

ข้อ 28 การลาออก

นักศึกษาที่ต้องการจะลาออกจากการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้ยื่นคำร้องต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการหลักสูตร การลาออกจะมีผลเมื่อนักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาออก

ข้อ 29 การฟื้นฟูสภาพนักศึกษา

นักศึกษาจะฟื้นฟูสภาพเป็นนักศึกษาเมื่อ

29.1 สำเร็จการศึกษา

29.2 ลาออกและได้รับอนุมัติแล้ว

29.3 มหาวิทยาลัยสั่งให้ออกเนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบการลงทะเบียนและการชำระค่าบำรุงการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

29.4 ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 ในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่ง ยกเว้นภาคการศึกษาแรก

29.5 ใช้ระยะเวลาศึกษาครบตามที่หลักสูตรกำหนด

29.6 นักศึกษาปริญญาโทที่สอบการค้นคว้าอิสระหรือสอบสารนิพนธ์ หรือสอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่าน และนักศึกษาปริญญาเอกที่สอบวิทยานิพนธ์หรือภาษาต่างประเทศไม่ผ่านภายในระยะเวลาตามที่หลักสูตรกำหนด

29.7 ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

29.8 ถูกลงโทษให้ออกจากการเป็นนักศึกษา เนื่องจากมีความประพฤติไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง

29.9 ถึงแก่กรรม

ข้อ 30 การรักษาสถานภาพนักศึกษา

นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาและหรือนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาแต่ได้ลงทะเบียนเรียนครบตามหลักสูตรแล้ว ต้องลงทะเบียนรักษาสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาหรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

ข้อ 31 การขอลับเข้าเป็นนักศึกษา

นักศึกษาที่พ้นสภาพนักศึกษาดำข้อ 29.2 และ ข้อ 29.4 อาจขอลับเข้าเป็นนักศึกษาได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด 6**การวัดและประเมินผลการศึกษา**

ข้อ 32 ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนไว้แต่ละภาคการศึกษา เมื่อสิ้นภาคการศึกษา หรืออาจวัดผลระหว่างภาคการศึกษาด้วยก็ได้ ทั้งนี้การวัดผลอาจจะใช้วิธีการใด ๆ ที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น ๆ

ข้อ 33 การประเมินผลการศึกษาใช้สัญลักษณ์ ความหมาย และระดับคะแนน ดังนี้

33.1 สัญลักษณ์ที่เป็นค่าระดับคะแนนแสดงผลการประเมิน ให้ใช้ในรายวิชาที่มีการลงทะเบียนเรียนและนับหน่วยกิต ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ผลการศึกษา	ระดับคะแนน/หน่วยกิต
A	ดีเยี่ยม	Excellent	4.0
B ⁺	ดีมาก	Very Good	3.5
B	ดี	Good	3.0
C ⁺	ค่อนข้างดี	Fairly Good	2.5
C	พอใช้	Fair	2.0
D ⁺	อ่อน	Poor	1.5
D	อ่อนมาก	Very Poor	1.0
F	ตก	Fail	0

นอกจากใช้ระดับคะแนนดังกล่าวแล้ว ผลการศึกษาของรายวิชาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์ต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
AUD	การลงทะเบียนเพื่อร่วมฟัง (Audit) โดยไม่นับหน่วยกิต ในกรณีการลงทะเบียนเพื่อร่วมฟังในรายวิชาระดับปริญญาตรีให้ใช้สัญลักษณ์ในการวัดผลเป็น AUD เช่นกัน
I	การวัดผลยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete) ใช้ในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถเข้าสอบได้เพราะเหตุสุดวิสัย หรือปฏิบัติงานไม่ครบตามที่ผู้สอนกำหนด การเปลี่ยน I เป็นผลการประเมินต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายในภาคการศึกษาถัดไป ถ้าไม่เสร็จภายในกำหนดให้เปลี่ยนผลการประเมินเป็น F โดยอัตโนมัติ
S	ผ่าน (Satisfactory) ใช้สำหรับรายวิชาหรือการสอบประเภทต่าง ๆ ที่ไม่คิดค่าระดับคะแนน
U	ไม่ผ่าน (Unsatisfactory) ใช้สำหรับรายวิชาหรือการสอบประเภทต่าง ๆ ที่ไม่คิดค่าระดับคะแนน
W	ใช้สำหรับวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนวิชาเรียน (Withdrawn) หรือนักศึกษาที่ลาพักการศึกษาหรือถูกสั่งให้พักการศึกษาภายหลังจากลงทะเบียนในภาคเรียนนั้นแล้ว
WP	ยังไม่สามารถวัดผลได้ (Work in Progress) เนื่องจากอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยค้นคว้า ใช้สำหรับรายวิชาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือรายวิชาที่กำหนดเวลาการศึกษามากกว่าภาคการศึกษาภาคปกติ ซึ่งนักศึกษาต้องรักษาสุขภาพและจะต้องเปลี่ยนสัญลักษณ์ WP เป็นสัญลักษณ์ที่เป็นค่าระดับคะแนนหรือ สอบผ่าน (S) หรือสอบไม่ผ่าน (U) แล้วแต่กรณี

การประเมินผลการสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติและการสอบภาษาต่างประเทศ ให้ใช้สัญลักษณ์ S และ U ตามเงื่อนไขที่กล่าวแล้ว

33.2 การประเมินผลการสอบการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ทั้งก่อนและหลังการสอบโครงร่าง (Proposal) หากไม่มีความก้าวหน้าหรือยังไม่สามารถประเมินได้ ให้ใช้สัญลักษณ์ WP และนักศึกษาต้องรักษาสุขภาพ หากสอบผ่านให้ใช้สัญลักษณ์ S หากไม่ผ่านให้ใช้สัญลักษณ์ U

ข้อ 34 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาใด นักศึกษาต้องมีเวลาเรียนรายวิชานั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้นจึงจะมีสิทธิ์สอบปลายภาค หากนักศึกษามีเวลาเรียนน้อยกว่า

ร้อยละ 80 ให้อื่นคำร้องขอมิติที่สอบพร้อมหลักฐานแสดงความจำเป็นของการขาดเรียนต่อ
สำนักวิชาการก่อนสอบปลายภาค 2 สัปดาห์ เพื่อพิจารณาสิทธิในการเข้าสอบ

ข้อ 35 การประเมินผลการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ให้กระทำหลังจากสอบหรือรายงาน
ปากเปล่าและมีผลการประเมินเป็นระดับขึ้น ดังนี้

PE (Pass with Excellence)	ผ่านดีมาก
P (Pass)	ผ่าน
F (Fail)	ไม่ผ่าน

ข้อ 36 การนับจำนวนหน่วยกิตและการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสม

36.1 การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมเพื่อให้ครบตามหลักสูตรให้นับเฉพาะหน่วยกิตของ
รายวิชาที่สอบผ่านเท่านั้น และในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนวิชาใดวิชาหนึ่งมากกว่า 1 ครั้ง ให้นับจำนวน
หน่วยกิตตามหลักสูตรในวิชานั้นเพียงครั้งเดียว

36.2 การคำนวณหาหน่วยกิตสะสมและคะแนนเฉลี่ยสะสมให้กระทำเมื่อสิ้นภาค
การศึกษาแต่ละภาค

36.3 การคำนวณหาหน่วยกิตสะสมและคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากทุกรายวิชาที่มีการ
ประเมินตามข้อ 33.1 ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชาใดมากกว่า 1 ครั้ง ให้นับหน่วยกิตและ
แต่มีระดับคะแนนที่ได้เพียงครั้งเดียวไปคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม

36.4 คะแนนเฉลี่ยสะสมคำนวณจากผลการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงสอบไล่ครั้งสุดท้าย
โดยนำผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตกับแต่มีระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาทั้งหมดหารด้วยผลรวม
ของจำนวนหน่วยกิตสะสม

36.5 การคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คิดทศนิยมสองตำแหน่ง เศษทศนิยมในตำแหน่งที่สาม
หากมีค่าตั้งแต่ 5 ขึ้นไปให้เพิ่มค่าในตำแหน่งที่สองอีก 1

ข้อ 37 การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน

รายวิชาใดที่นักศึกษาสอบได้ต่ำกว่า C หรือ U นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือลงทะเบียน
เรียนวิชาอื่นในหมวดเดียวกัน และมีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนได้โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์
ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการหลักสูตรก่อนจะลงทะเบียนเรียน

ข้อ 38 การทุจริตในการสอบ

นักศึกษาที่ทำการทุจริตในการสอบให้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงและพฤติกรรมในการ
กระทำซึ่งอาจกำหนดโทษ ดังต่อไปนี้

- 38.1 สอบตกในวิชานั้น
- 38.2 สอบตกในรายวิชานั้นและพักการเรียนในภาคการศึกษาถัดไป
- 38.3 พ้นจากสภาพการเป็นนักศึกษา

ข้อ 39 การสอบประเภทต่าง ๆ และการสอบการค้นคว้าอิสระ สอบสารนิพนธ์ สอบวิทยานิพนธ์

39.1 การสอบรายวิชา นักศึกษาจะต้องสอบรายวิชาที่ลงทะเบียน เว้นแต่รายวิชาที่ลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังหรือรายวิชาที่ได้ถอนโดยถูกต้องตามระเบียบ อาจารย์ประจำวิชาจะต้องแจ้งผลการสรุปสอบไปยังสำนักวิชาการตามแบบฟอร์มที่กำหนดภายใน 15 วัน นับจากวันสอบ

39.2 การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เป็นการสอบข้อเขียนและมีการสอบปากเปล่าสำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท แผน ข การสอบประกอบด้วยวิชาในสาขาวิชาเอกเฉพาะและสาขาที่เกี่ยวข้องโดยให้มีคณะกรรมการสอบประมวลความรู้เป็นผู้สอบ

39.3 การสอบการค้นคว้าอิสระ หรือสารนิพนธ์ เป็นการสอบปากเปล่าเพื่อทดสอบความรู้และความเข้าใจในการทำค้นคว้าอิสระ หรือการทำสารนิพนธ์ ของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท แผน ข โดยให้มีคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ หรือสารนิพนธ์เป็นผู้สอบ

39.4 การสอบวิทยานิพนธ์เป็นการสอบปากเปล่าเพื่อทดสอบความรู้และความเข้าใจในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก 1 และแผน ก แบบ ก 2 โดยให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นผู้สอบ

39.5 การสอบวิทยานิพนธ์ปากเปล่า เพื่อทดสอบความรู้และความเข้าใจในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 และ แบบ 2 อย่างลุ่มลึก โดยให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นผู้สอบ

39.6 การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เป็นการสอบในสาขาวิชาเอกและสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อวัดว่านักศึกษามีความสามารถที่จะดำเนินการวิจัยโดยอิสระและเป็นผู้มีสิทธิเสนอการทำวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 และแบบ 2 โดยให้ให้มีคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติเป็นผู้สอบ

39.7 การสอบภาษาต่างประเทศเป็นการวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นหลัก โดยอาจมีการประเมินความสามารถในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วยได้ สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิตแบบ 1 และ แบบ 2 โดยให้ให้มีคณะกรรมการสอบภาษาต่างประเทศเป็นผู้สอบ

ข้อ 40 การสอบตามข้อ 38.2 , 38.6 และ 38.7 ให้สำนักวิชาการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติและการสอบภาษาต่างประเทศ

ข้อ 41 การทำและการสอบการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ให้ปฏิบัติตามประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด 7 จริยธรรมและลิขสิทธิ์

ข้อ 42 จริยธรรม

เมื่อมีผู้กล่าวหาว่านักศึกษาทุจริตการทำการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ เป็นลายลักษณ์อักษร ให้อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

42.1 ดำเนินการสอบสวน รวมถึงให้มีอำนาจเรียกบุคคลผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ถ้อยคำ เป็นลายลักษณ์อักษร เรียกเอกสารที่อยู่ในครอบครองของบุคคลหรือหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการจะต้องให้โอกาส ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือนำพยาน หลักฐานมาชี้แจง แก่ผู้กล่าวหาด้วย

42.2 สรุปผลการสอบสวนและเสนอบทลงโทษต่ออธิการบดี

42.3 หากคณะกรรมการเห็นว่า เป็นเหตุกรณี ที่มีได้เป็นการจงใจ หรือเป็นกรณีที่นักศึกษาละเลย การดำเนินการตามขั้นตอน การทำวิทยานิพนธ์ ที่กำหนดไว้และไม่ร้ายแรง อาจปรับให้ การสอบ วิทยานิพนธ์หรือ สารนิพนธ์ ปรากฏผลเป็น “ตก” และ นักศึกษาต้องเริ่มขั้นตอน การทำวิทยานิพนธ์หรือ สารนิพนธ์ใหม่ ทั้งนี้ ต้องไม่ถือเป็นเหตุ ให้ต้องมีการต่ออายุการศึกษา

42.4 หากเป็นการทุจริตร้ายแรง ให้เสนอบทลงโทษ ต่ออธิการบดี เพื่อสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษา ในกรณีที่ยังคงมีสภาพ เป็นนักศึกษา หรือกรณีที่ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว ให้เสนอสภามหาวิทยาลัย ถอดถอนปริญญา

ข้อ 43 ลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ ที่เกิดจากการทำการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ซึ่งได้รับการอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและเป็นของ มหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องส่งหนังสือขอตกลงว่าด้วยลิขสิทธิ์ในการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ให้แก่มหาวิทยาลัยพร้อมกับตัวเล่มการค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ฉบับ สมบูรณ์

หมวด 8

การสำเร็จการศึกษาและการขออนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตร

ข้อ 44 การสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาได้ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

44.1 สำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

44.2 สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

44.3 ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมของวิชาเรียนไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 คะแนนหรือเทียบเท่า

44.4 มีความประพฤติดี

44.5 สำหรับหลักสูตรปริญญาโท นอกเหนือจากข้อ 44.1 , ข้อ 44.2 , ข้อ 44.3 และข้อ 44.4 แล้วนักศึกษายังจะสำเร็จได้ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

44.5.1 แผน ก แบบ ก 1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

44.5.2 แผน ก แบบ ก 2 เสนอวิทยานิพนธ์และ สอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิด ให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

44.5.3 แผน ข สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

44.6 สำหรับการสำเร็จหลักสูตรปริญญาเอก นอกเหนือจากข้อ 44.1 , ข้อ 44.2 , ข้อ 44.3 และข้อ 44.4 แล้ว นักศึกษายังจะสำเร็จได้ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

44.6.1 แบบ 1 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 2 เรื่อง

44.6.2 แบบ 2 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ข้อ 45 การอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตร

45.1 นักศึกษาผู้คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ยื่นคำร้องแสดงความจำนงขอสำเร็จการศึกษาต่อสำนักวิชาการล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน ก่อนสิ้นภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร

45.2 นักศึกษาที่จะได้รับพิจารณาเสนอชื่อขออนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อมหาวิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

45.2.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ 43

45.2.2 ไม่ค้างชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

45.2.3 เป็นผู้ไม่อยู่ในระหว่างถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษา

หมวด 9
การประกันคุณภาพ

ข้อ 46 การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ

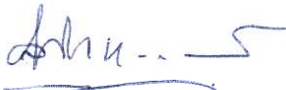
- 46.1 การกำกับมาตรฐาน
- 46.2 บัณฑิต
- 46.3 นักศึกษา
- 46.4 คณาจารย์
- 46.5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
- 46.6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อ 47 การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะอย่างน้อย ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี

หมวด 10
บทเฉพาะกาล

ข้อ 48 การดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จในขณะที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้ดำเนินการ หรือปฏิบัติการต่อไปตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ เว้นแต่ถ้ามีข้อกำหนดใดแห่งระเบียบนี้เป็นคุณแก่นักศึกษาหรือการบริหารจัดการให้อนุโลมใช้ข้อกำหนดนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุจิต บุญบงการ)
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาดไทย